

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

KLÓFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE:
EGY ÓRA 2.80 KORONA, NEGYEDÉVRE 8 KORONA,
FÉLÉVRE 16 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELFŐLŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49.

Sebess Dénes dr. programbeszédé A III-ik kerületi választópolgárok naggyűlése

Debrecen harmadik kerületének választópolgársága vasárnap délután szentül szemben állott Sebess Dénes dr. igazságügyi államtitkárral, abból az alkalomból, hogy a kerület kitűnő képviselőjelöltje megtartotta programbeszédét. A jelölt és a választók közötti közvetlen érintkezés teljes mértékben igazolta azokat a férfiakat, akik a mandátum megüresedése alkalmával Sebess Dénes dr. személye felé irányították a kerület polgárságának figyelmét. A program, amelyet Sebess Dénes adott, egy európai mértékkel mért nagykonceptióju, tetőtől talpig modern és hazáját forrón szerető magyar államférfiúnak a megnyilatkozása volt azokról a kérdésekről, amelyeknek helyes megoldásától függ a modern, gazdag, erős Magyarországnak a háborúitotte szenvedéseken való felépítése. Ezeket a kérdéseket a következőképpen állította össze: az általános választójog megalkotása, a magyar hadsereg megteremtése, a nemzeti birtokpolitika és a szociális reformok sorozata és megjelölte mindezen problémák megoldásának helyes utját. A közönség, amely szintűig megtöltötte az óriási termet, mindvégig feszült érdeklődéssel és nagy élvezettel hallgatta a képviselőjelölt fejtetéseit és a beszéd egyes részei közben, majd a beszéd végeztével erőteljes kifejezésre jutott tetszés azt mutatta, milyen általános öröme a kerületnek, hogy Sebess Dénes egyéniségét sikerült megnyernie a maga és a város számára.

Délután három órakor, amikor a harmadik kerület naggyűlésének kezdete ki volt tűzve, a választók nagy sokasága töltötte meg az Arany Bika-szálló hatalmas dísztermét. — Sebess Dénes dr., akit a gyűlésre Czippó György dr. kif. ítélőtáblai bíró vezetésével küldöttség hívott meg, a terembe léptekor lelkes ovációval köszöntötték. Kardos László pártelnök meleg szavakkal üdvözölte a jelöltet és fölkérte programjának kifejtésére. — Sebess Dénes államtitkár ezután elmondotta programbeszédét, amelyet bő kivonatban az alábbiakban közlünk:

*Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim!
 Igen tisztelt választópolgárok!*

Mikor pár nap előtt Debrecen város igen tisztelt küldöttsége felkért arra, hogy a város III-ik kerületének jelöltségét elvállaljam, akkor még államtitkár voltam. Azóta a helyzet lényegesen változott. Azóta a kormány lemondott és én egy lemondott kormánynak lemondásában levő államtitkára vagyok. Ezt szükségesnek tartottam előrebocsátani, mikor programot akarok önök előtt kifejezni. Az a program, amelyet a kormány vallott, ma is tartom, mert az a program, amelyet a kormány maga elé állított, amelyet képviselőnk, azt magunkénak tartjuk. Az általános választójog, a nemzeti hadsereg, a modern birtokpolitika, a katolikus autonómia és a szociális törvények. Mindezeket a nép valódi teherviselésével számolva kell megalkotni.

Bizonyos — ha szabad ezt a kifejezést használnom — vakmerőség kell ahhoz, hogy most részletes programot fejtünk ki. A világháború olyan irtóztató szenvedéseket rótt mindannyiunkra, amire felforgatta a társadalom gazdasági rendjét, a társadalmi osztályok egymáshoz való viszonyát, ammi romot, üszköt, pusztulást hagyott hátra s annyit pusztulást hagyott különösen erkölcsi iakban, hogy ma egyetlenegy program az lehetne, hogy kitaranni a végső győzelemig, megővni a társadalom egyensúlyát s mindenestre biztosítani a társadalom békéjét. Ez a legfontosabb!

(A választójog reformja)

Mélyen tisztelt uraim! A program, amely minket vezet, tulajdonképpen egy európai áramlatnak lendítő ereje által táruul élénk. Az európai áramlat hatalmas erővel viszi előre. Némelyek ezt letagadhatják, félreismerhetik, de ismerni kell mindenkinek, ez: a népszuverénítás felébredése! A nép tudni akarja, mi lesz, bele akar szólni sorsának intézésébe s nem akarja tovább tűrni, hogy úgy bánjanak vele, mint kiskorival. Ennek külső kifejezője az a küzdelem, amely a választójog irányában megindul. Ebben csucsosodik ki a demokrácia köz-szellemé. Ennek következtében foglalkoznom kell — bár a helyzetem és kötelességemadta óvatossággal, amelyet a választópolgárság meg fog érteni — a mai választójogi vita okozta helyzet körülményeivel. Mi tette szükségessé a választójog benyújtásának körülményeit?

A választói törvény, amelynek alapján önök is választani fognak, 1874-ben oktatott törvénybe, tehát maídnem 50 esztendeje áll érvényben. Felsőszázad óta átalakult egész Magyarország. Nagy ipari fellendülés, gyár-
 ipar, mezőgazdasági fejlődés, hatalmas munkásnép-elem, önálló iparosok, tisztviselők, hatalmas és nagy számú taggal bíró vasúti szervezet stb., egész új századokat emeltek elénk, akiknek nincsen helye az alkotmány kereteiben. Kiszorulnak az alkotmány sáncáiból, nincsen módunk, hogy belefolyvianak a nemzet életébe. Ez sürgős kötelességünk tette a modern általános választójog megalkotását.

Sajátos jelenségre kell rámutatni a választójog vitájának elejére.

Azt beszéljük, halljuk, olvassuk mindenfelé, hogy akiknek jogot akarunk szerezni, azok nem törődnek ezzel a joggal, míg viszont a szervezett szociálistáktól senki nem akarja elvenni. Kérdezik akkor, minek tovább harcolni ezekért? Épen ez adja meg a választójogi küzdelemnek legszebb, legnemesebb erkölcsi vonását. Azt mutatja a történelem, hogy a jogkiterjesztésért nem a jogtalanok küzdöttek, hanem a birtoktalanok, vagy mondjuk meg, az önzetlen emberek az önző emberekkel. Az 1836-iki országgyűlési viták azt mutatják, hogy a birtoktalanok számára az alakitását, a szabad földbirtokot a tudatlan emberek számára.

Ma is ez adja meg ennek a tábornak a küzdelmet, ez teszi széppé és ez emeli fel a szervezett szociálisták küzdelmét is, hogy ők rohamcsapatái a választójognak és ezt nem a maguk, hanem az egész nemzet számára akarják kivívni.

Kik nem akarják a választójogot? A Vásonyi Vilmos által beadott javaslat hozszasza, beható vita alá hocsátatott. A bizottság hetekig tartó gondos, beható, szakzerű vitát folytatott e korszakalkotó javaslatról. Mindennek dacára a bizottságok kívül álló közvéleményben egy káros felfogás kezdett elterjedni azok ellen, akik a választójogért küzdenek. Ez a hangulat kezdett általánossá válni a parlamenten kívül és olvashattunk róla, hogy a nemzetre nézve káros működést fejtene ki azok, akik a választójogot akarják. Mégis mi történt? A beható, gondos, alapos vita után az ellentábor *általánosságban* a javaslatot elfogadta. A törvény megalkotásához tehát hozzájárult.

A részleteknél van a baj. Ebben a javaslatban egy fontos szakasz van. Fontos mind,

URANIA

Ma, kedden
 április 23.

Dostojevski világhírű regénye

Raskolnikow

(bűn és büntetés)
 dráma az orosz élet
 mlyiségeiből 4 felv.

Szerelőik:

Raskolnikow
 Toth József
 Sonja Góth Annie
 Marné, adóv
 Lajthay Károly

A felesége
 Birsony Lilla
 Porfirius vizigámbíró
 Dacsy A.
 Razamihiv
 Kornai R.

Előadások kezdete:
 5, 7 és 9 órakor.

APOLLO

Ma, kedden
 Szerda (Gazdortók
 április 23-24-25.)

Szenzációs műsor!

Két aláger!

Union Club

tika

bűnügyi történet
 4 felvonásban.

A pokol
 mélyen

dráma 3 felvonásban.

Előadások kezdete
 5, 7 és 9 órakor.

de a fordulópontja a 2-ik §, mely arról szól, hogy kinek lesz választójoga az új törvény rendelkezései szerint. Ez az általános választójog alapján állva, figyelembeveszi a nemzeti szerkezetét, a társadalmi osztályok elhelyezkedését, nemzetiség, foglalkozások szerinti megosztás, az ipar, kereskedelem, mezőgazdaság érdekeit. Gondos, alapos, nagy előkészítő munkálatok alapján lettek megállapítva ezek a jogcímei. A részletes tárgyalások során egységes állásfoglalás nem hangzott el, hanem *illetésköri* intézettek támadások az egyes jogcímei ellen. Például kívánják, hogy 4 osztály helyett 6 osztály legyen a jogcím. Ebben az esetben minden 100 választó közül csak 27 lenne választó. Természetes ilyen demokratikus jogkiterjesztésről szó nem lehet. Ezt érezték az ellentáborban lévők is és hozzátették, hogy fel kell ruházni a 8 holdas kisgazdákat.

A legutóbb tartott értekezlet elfogadta a magyarul írni-olvasni tudást az Apponyi-féle 1907-es népiskolai törvény kapcsán. — Ez a kérdés tehát a vita sorából ki lesz dobva.

A másik kérdése Erdélynek a kérdése. — Kétségtelen dolog, hogy az oláhság Erdélyben túlnyomó nagy számban helyezkedett el. Ötszörös számban van. Ezek dinamikai erők, szétesés helyzet, nemzetünk kóros betegsége, mely a választójog előtt megvolt és meg lesz ezután is.

Amde nem úgy áll a kérdés, mint ahogy azt elpanaszolták a képviselőházi bizottságban. Nem állnak meg a tételek, hogy Erdélyben a magyarság pusztulásnak indult volna. A statisztika igazolása szerint úgy áll a helyzet, hogy a magyarság szaporodik, mindenütt életrevalóbb, energikusabb, faji sajátosságainál fogva életrevalóbb. — Méltóztassék csak elképzelni, hogy 500.000 magyar és 2 millió oláh van. És ez az 500.000 gyakorolja a szupremáciát. Tessék fordítva elképzelni. A mi fajunknak olyan ellenálló ereje, olyan veléltása van, hogy a magyarságban csak bizni lehet.

Nem a választójoggal kell keresni a kérdések szándékát. Itt rendes, becsületos, jól átgondolt közigazgatást, birtokpolitikát, külpolitikát kell csinálni, mert az erdélyi románoknak az önálló nagy Románia eszméje adta meg a kifelé való lökést. Ha nem az egységes monarchia, hanem a magyar nemzet érdeke áll külügyi vezetésünk szeme előtt és ha, amint fegyverrel megmutattuk, nem engedjük Erdélyt elszakítani és erőteljes külpolitikát folytatunk, akkor végzet szakítunk minden irredentisztikus törekvésnek. Helyes adminisztráció, helyes iskola-politika és birtokpolitika megoldják az egész kérdést.

(Nemzeti birtokpolitika)

Ha ilyen kapcsolatban foglalkoztam a választójog kérdésével, rá kell mutatnom arra is, hogy a választójogi vita s az ezzel kapcsolatos gazdasági anyag megint napfényre hozta nemzetünk egy nagy szerencsétlenségét, nagy szűgyenét: a *kivándorlást*.

Száraz számok, de égbekiáltó számok, hogy a kivándorlók nagyrésze a magyarság soraiból kerül ki. Oriási percent, 80 százalék a birtoktalanok és kisbirtokosok sorából. Tragikus, — de úgy van — hogy a birtoktalanok legnagyobb része a magyarság köréből regisztrálódik. A tudóvész, a gyermekhalandóság is közöttük pusztít. Ezekből megállapíthatjuk, hogy 50 esztendőn át nemzetgyilkos politikát folytattak. A birtokpolitika helyes irányba terelésénél keressük a megoldást.

En meggyőződésemmel fogva a kisbirtok előmozdításának vagyunk a híve. Azt tartom, hogy mennél több önálló existencia, önálló üzembépes egyén él egy országban, annál konszolidáltabbak annak az országnak a viszonyai. Az önálló ember szabad ember, erősebb a szabadság utáni vágya, öntudatosabb és ekként a nemzet is szabadabb, öntudatosabb életet tud élni. A helyes birtokpolitika szolgálja a helyes életet. Azok a szempontok, amelyeket e kérdésnél figyelembe kell venni, szociális, gazdasági és nemzeti szempontok.

Látjuk, hogy a nép széles rétegeit zárja el a kötöttbirtok-rendszer a Dunántul, ahol

katasztrofális a kötött birtok, mert a legszébb, legtisztább magyarságot eltávolítjuk a nemzet vérkeringéséből, kényszerítjük, hogy néptelenekké váljanak a falvak. Meg kell adni a lehetőségét, hogy a paraszt földet szerezzen, hogy a termelő öntudatos ember legyen és mint ilyen nemzettag, a nemzet etikai értékeihez hozzájáruljon.

Gondoskodni kell, hogy a föld ne legyen könnyelmű spekuláció tárgya. — A föld nem olyan, mint a papiros, a föld a nemzet életének kiegészítő része. — Biztosítani kell azt, hogy a föld a család tulajdona maradjon, biztosítani kell állandó üzembépeségét, biztosítani örökösödési és egyéb jogi hatását.

A nemzeti szempontnál Erdélyre kell gondolni. Lehetővé kell tenni a magyarságnak, hogy ott terjeszkedhessenek, ahol szaporodnak. A székelység ma Amerika és Budapest között vándorol.

(A bírák, tisztviselők és vasutasok helyzete)

Ezután igazságügyi kérdésekkel foglalkozik. Meg akarjuk teremteni a független, külön bírói státust és ennek a státusnak teljes függetlenségét is.

A tisztviselők helyzetének javítása érdekében igen nagy és fontos lépések tettek. — Ez a kérdés politikai pártoktól független, bármilyen kormány jöhet vagy kormányok mehetnek vagy jöhetnek, ez a nemzet becsületbeli kérdése. A tisztviselők adósságainak konvertálása és kifizetése, a közigazgatási tisztviselők is legközelebb megvalósul. A Pénzügyintézet Központ ocsó kamatozású kölcsönök után kifizeti azokat. Aztán jön a fizetések teljes lefoglalhatatlansága. E javaslatok már annyira elő vannak készítve, hogy legközelebb be lesznek nyújtva. Jönni kell továbbá a tisztviselők fizetésjavításának is.

Tudom, hogy e kerületben a vasuti tisztviselők nagyon jelentős tényezők. De nem azért foglalkozom helyzetükkel, hanem mert őket tartom ma magyar nemzeti hadseregünknek. Budapestről 2 órát kell gyorson menni és nemzetiségi vidékre érünk. De mindenütt ott találjuk örállóul a magyar vasutast. Tudom, hogy vannak munkabéri, bér szerződési mozgalmak, amelyeket orvosolni kell és ha az a megtisztítás ér. hogy e szervezet képviselője leszek, akkor természetesen, hogy jogos, méltányos érdekeiket képviselni fogom.

Minden századnak meg volt a maga izenete. Így a keresztényiség, a reformáció, a francia forradalom, a jobbágyság felszabadítása. Minden kor meghozta a maga új szellemét. Jaj volt annak a népnek és kornak, amely az izenetet meg nem értette! Ez a kor meghozta a felébredt demokrácia érzékét, izenétét. Épen úgy ünnepeleljük ma a szabadságot, egyenlőséget eszméjét. Ezek nem elvont fogalmak. Ezek igazságok. Az igazság pedig az élet. Az igazság érzetétől vezetve s bizva a nemzet és ellenálló erejében és bizva abban, hogy ez az a szellem, amely a nemzet jövőjét biztosítja, ezektől az eszméktől áthatva vállalom a jelöltséget.

Szünni nem akaró lelkes élienzés és taps hangzott föl a programbeszéd befejeztekor és számosan siettek a képviselőjelölt üdvözlésére.

Bakonyi Samu, Vertán Endre és Lteay Ernő képviselők beszédtek ezután az aktuális politikai kérdésekről, majd buzdították a választókat a Sebess Dénes dr. zászlaja mellett való kitartásra. Végül Kardos László elnök berekesztette a nagygyűlést, amely a képviselőjelölt lelkes éltetése közben oszlott szét.

(Andrássy üdvözlése)

Ungár Jenő bankigazgató indítványára a nagygyűlés Andrássy Gyula grófhhoz, a 48-as alkotmánypárt elnökéhez a következő táviratot intézte:

Andrássy Gyula gróf, Budapest.

Sebess Dénes képviselőjelöltünk programbeszéde alkalmával bizalommal üdvözlö Nagyméltóságodat és a vezetése

alatt álló pártot a választójogért folytatott küzdelemben

Debrecen város III-ik kerületi polgárságának nagygyűlése.

Sebess Dénes dr. este az államvasuti műhelytelepen egybegyűlt választókat is fölkereste és előttiük is vázolta programját. — Az államtitkár este fél 11 órakor visszautazott Budapestre.

Apponyi és Szerényi előtérben

A politikai válság eseményei

A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a király a kormány lemondását elfogadta és meghagyta, hogy az egyes miniszterek további legfelsőbb elhatározásig folytassák hivatalos működésüket.

Budapesti tudósítók táviratozza:

Politikai körökben erősen kolportálták ma Apponyi Albert gróf miniszterelnökségét, ami annál feltűnőbb, mert Apponyi épen úgy, mint Andrássy, Esterházy és Vázsonyi, Abban a meggyőződésben van, hogy a minisztertanács ismert választójogi megoldása mindenben köti a lemondott kormány tagjait. — Beavatott helyen azt mondják, hogy Apponyi miniszterelnökségének tárgyi alapja épen a választójog megoldása volna és amennyiben a kibontakozás tényleg ilyen irányban történne, az új kormány felhatalmazást kap a választások kiírására.

A 8 órai Ujság írja: Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Szerényi József kereskedelemügyi miniszter megbízást kapott volna a királytól, hogy a kibontakozásra nézve megbeszéléseket folytasson a pártokkal, különösen olyan irányban, hogy miként fogadnának egy általa alakítandó új kormányt. Hírlik, hogy a megbízatásról Wekerle Sándor miniszterelnöknek nem volt tudomása s rendkívül meglepte őt. Szerényi ellen elsősorban Serényi, Popovics és Apponyi miniszterek foglalnak állást.

Ezzel a hírrel szemben a Magyar Tudósító a következőket jelenti: A 8 órai Ujság azon hírére nézve, hogy Szerényi József kereskedelemügyi miniszter a választójogi javaslat kérdésében a válságra vonatkozólag tervezetet terjesztett ő felsége elé. Szerényi miniszter annak megállapítására kéri a Magyar Tudósítót, hogy sem a választójog, sem a kibontakozás dolgában semmiféle tervezetet sem terjesztett ő felsége elé.

A Magyar Tudósító jelenti: A 48-as alkotmánypártban ma este élénk élet uralkodott. A beszélgetés tárgya a politikai helyzet volt és az a magánúton odaérkezett értesülés, hogy a Wekerle-kormány helyére kinevezendő új kabinet összeállítására Szerényi József kereskedelemügyi miniszter mint *dezipnált miniszterelnök* nyert megbízatást. Mindenki elismerte a 48-as alkotmánypárthoz tartozó Szerényi vállalkozásának jóhiszeműségét, mégis határozott vélemény nem alakult ki.

Windischgraetz herceg a királynál

Bécs, április 22. Windischgraetz Lajos herceg közlélmzési miniszter ma reggel Bécsbe érkezett és itteni palotájában szállott meg. Dél előtt néhány látogatást tett, délután öt órakor pedig kihallgatáson jelent meg a királynál.

Esterházy Mór gróf tárcanélküli miniszter vasárnap reggel ideérkezett; néhány látogatást tett és hétfőn reggel visszautazott Budapestre.

Minisztertanács

Budapesti tudósítónk jelenti: Ma délután Wekerle Sándor miniszterelnök elnökölésével minisztertanács volt, amely 4 órától este fél 8-ig tartott. A minisztertanács folyó ügyeket intézett el.

Az amerikaiak veresége a Maas és a Mosel között

Tüzerharok a daltiroli fronton

A német jelentés

I.

Berlin, április 21. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös és a német trónörökös hadseregének: A harcfronton mindkét fél felderítő tevékenysége heves gyalogsági harcokra vezetett. La Bassée-nél, Lens-nél és Albert-nél élénk tüzharc. Az Avre és az Oise között is több ízben élénk volt a tüzeres tevékenység.

Gallwitz tábornok és Albrecht herceg hadseregének: A Maas és a Mosel között alsó-száz zászlóalj az amerikaiakat Seicheprey melletti ártásokban megtámadták. Rohammal elfoglalták a helységet és 2 kilométernyi mélységben benyomultak az ellenséges vonalakba. Az ellenség gyengébb ellentámadásait visszaverték, erős támadási kísérleteit pedig azáltal hiúsítottuk meg, hogy felvonulóban és készenlében levő csapatait felfedezvén, azokat lekötötték. Rohamsapatainkat éjjel az ellenséges védművek elpusztítása után visszavontuk kiindulási vonalaikba. Az amerikaiak vereségei rendkívül nagyok. 183 amerikai, köztük 5 tisztet elfogtunk, 25 géppuskát zsákmányoltunk. — Mervilletől északnyugatra (Pont a Moussontól keletre) a franciákkal folyt előtéri harcban foglyokat ejtettünk.

Richthofen báró százados a bevált 11. vadászkülönítmény élén 79-ik és 80-ik, Duckler hadnagy 31-ik légi győzelmét aratta.

KELETI HARCTÉR.

Ukrajna: Az ellenség ellenállásának Pierkoppnál és Kart-Kasannál történt leküzdése után csapataink megnyitották a Krimbe vezető utat.

Macedon arcvonal: Az ellenség a Doiran-tótól nyugatra és a Struma-lapályon élénk tevékenységet fejt ki.

LU DENDORFF,
első főszállás-mester.

II.

Berlin, április 22. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

A harcfronton helyi gyalogsági vállalkozások voltak. — Az ellenség kísérletei, hogy a La Bassée-csatornán át Bethunetől északkeletre előnyomuljon, tüzünkben meg hiúsultak. Alberttől északra 88 angolt, köztük 2 tisztet elfogtunk, 22 aknavetőt és néhány géppuskát zsákmányoltunk. A tüzeres harc csak kevés szakaszon éledt fel.

A többi arcvonalakon a harci tevékenység mérsékelt határok közt maradt. Altkirch-

től délnyugatra egy felderítő előretörésünk alkalmával foglyokat ejtettünk.

A többi harcterekekről nincs újság.

LU DENDORFF,
első főszállás-mester.

A német esti jelentés

Berlin, április 22. A Wolff-ügynökség jelenti április 22-én este:

A harcterekekről nincs újság.

Ypern kiürítése

Rotterdam, április 22. A News Statesman katonai szakértője írja: Nem szabad nagyon csodálkoznunk, ha esetleg azt halljuk, hogy Foch kiadja a parancsot Ypern kiürítésére. A szövetségeseinknek a La Manche-csatorna menti kikötők birtoka fontosabb, mint Páris.

Németország és Anglia élethalálharca

Berlin, április 22. A Vossische Zeitung írja: E pillanatban úgy áll a helyzet Németország és Anglia között, hogy egyiknek vagy másiknak ki kell válni a nagyhatalmak sorából. — Németország sorsához hozzáfűződik Ausztria-Magyarország sorsa is.

Malvyt felmentették a hazaárulás vádjától

Genf, április 22. Párisból jelenti: A szenátusnak bírósággá alakult bizottsága Malvyt volt belügyminisztert felmentette a hazaárulás vádjától, amely azt róta terhére a volt miniszternek, hogy hivatali működése alatt a francia vezérkar terveit közölte az ellenséggel.

Japán kiüríti az amuri partot

Amsterdam, április 22. A Times jelenti Tokióból: A japánok a bolsevikiek nyomása alatt megkezdték az Amur-vidéki parti telepkiürítést.

Az olasz háború

Vezérkarunk jelentése

I.

Budapest, április 21. — Hivatalos jelentés.

A délnyugati arcvonalon a tüzeres harc és a felderítő tevékenység sokhelyütt újlag feléledt. — Brumowsky százados 29-ik légi győzelmét aratta.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

II.

Budapest, április 22. — Hivatalos jelentés.

Az ágyuharc a tiroli déli arcvonal és a hétközség területén tovább tart.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

Négyórás általános sztrájk a választójogért

A fővárosban és az ország nagyobb városában ma délután 2 órától este 6 óráig szünetelt az ipari munka, mivel a szociáldemokrata párt vezetősége általános sztrájkot rendezett az általános választójog érdekében. — Debreczenben délután 2 órakor felvonultak a munkások az egyes műhelyekből a Margit-fürdőben levő Munkás-Otthonba, ahol a szociáldemokrata párt nagygyűlést rendezett, amelynek szónoka a választójog melletti harcban való kitartásra buzdította a munkásokat. A sztrájk ideje alatt a közúti villamos forgalom is szünetelt és az üzletek is zárva voltak. A rendet sehol sem zavarták meg.

Budapest — mint tudósítónk táviratolja — és a környékbeli gyárakban a munkások délután 2 órakor letették a szerszámot. Délután 2 órától 5 óráig tartott a felvonulás, melyben különböző irányokból 100—120,000 ember vett részt. A rendőrség nagy készenlében volt. A felvonulási utvonalakat már délben 1 órakor megszállta a katonaság, az utkereszteződéseknél bosnyák géppuskás osztagok pihentek. A munkások gyűlése negyed 5-kor kezdődött az iparsarnokban, ahol Buchinger Manó gyújtó beszédet intézett a munkássághoz, az iparsarnok előtt pedig Kumfi Zsigmond és mások beszéltek. Bokányi Dezső határozati javaslatot terjesztett elő, melyet a munkásság elfogadott. A határozati javaslat olyan kormány kinevezését követeli, mely a lemondott kormány és pártja ígéretét beváltja és a választójogi javaslatot törvényerőre emeli, ha pedig ennek tárgyalását meg hiúsítanák, feloszlatja a képviselőházat. — A népgyűlés fél 6-kor ért véget és a munkásság teljes rendben eloszlott.

SZÍNHÁZ

MŰSOR: VIGSZÍNHÁZ.

KEDD: Ritta Sachetto és társulatának művészi táncestélye.
SZERDA: Ritta Sachetto és társulatának művészi táncestélye.
CSÜTÖRTÖK: Favorit, operett.
PÉNTEK: Troubadour. Népszerű opera-előadás félfelnyarakkal.
SZOMBAT: Padlásszoba, operett.
VASÁRNAP: Délután: A férfi vadászni jár, vigjáték. Este: Ezred apja, énekes bohózat.

CSOKONAI-SZÍNHÁZ.

KEDD: Parasztszület, opera. Verpeléti kisasszonyok, vigjáték. B) bérlet.
SZERDA: Délután: Dolovai nábob leánya. Ifjúsági előadás. — Este: Parasztszület, opera. Verpeléti kisasszonyok, vigjáték. C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: Elnémult harangok, színmű. A) bérlet.
PÉNTEK: A férfi vadászni jár, vigjáték. B) bérlet.
SZOMBAT: Délután: Csillagok leánya. — Gyermekelőadás. — Este: Hivatalnok urak, színmű. C) bérlet.
VASÁRNAP: Délután: János vitéz, operett. Este: Szultán, operett.

A színházi irodalmi pályázat. A színházi szerződés megkötésekor Heltai Jenő igazgató önként felajánlott 1000 koronát egy színpadi műre. Az erre kiírt pályázat április 15-én lejárt s arra hat pályázat érkezett be: 1. Jegyzőválasztás. Falusi életkép 3 felvonásban. Jelige: A munka nemesít. 2. A sebesült. Színmű 3 felvonásban. Jelige: Homo novus. 3. Véres napok. Dráma 3 felvonásban, előjátékkal. Jelige: Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita. 4. Amária, Juda királya. Tragédia 6 fölvosásban. Jelige: Én a harcot megharcoltam. 5. A falu háza. Népdráma 3 fölvonásban. Jelige: Isten nevében. 6. Léda hattyuja. Társadalmi színmű 3 fölvonásban. Jelige: Az ember ingatag. A bíráló bizottság tagjai Vargha Elemér dr. tb. főjegyző, Csűrös Ferenc dr. kultúrtaácsnok, a Csokonai-kör két kiküldendő tagja, a színház-bizottság két tagja Heltai Jenő igazgató és László Gyula főrendező.

Verpeléti kisasszonyok. (A színházi iroda jelentése.) Bájos és hangulatos vigjátéknak bizonyult Than Gyula nagy sikert aratott újdonsága, a Verpeléti kisasszonyok, amely a Parasztszület operával együtt magas színvonalon álló előadásban részesítette a Csokonai-színház közönségét. Ma B) bérletben kerül színre a két pompás darab. Az érdeklődés természetesen ezúttal is nagy.

Ritta Sachetto. (A színházi iroda jelentése.) Ma és holnap előkelő világvárosi vendége lesz a Vigszínháznak, Ritta Sachetto és társulata tartja a két estén művészi táncelőadást a Vigszínházban. Ritta Sachetto jól ismeri a debreceni publikum a mozok révén. Számtalan lebilincselő művészi film-alkítását több ízben láttuk. A nagy művész specialitása azonban a legmagasabb tökélyre emelt plasztikai táncművészet. Társulatával a klasszikus és modern táncok csodálni való táncprodukcióját kapjuk gazdag és változatos műsorán.

Elnémult harangok. (A színházi iroda jelentése.) Pénteken kerül színre az Elnémult harangok, színmű, amelyből László Gyula rendező vezetésével most folynak a próbák.

Hangverseny. F ü r e d i Sándor hegedűművész f. hó 27-én, szombaton este tartja meg önálló hangversenyét a városi zenede hangversenytermében. Jegyek előre válthatók Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

HIREK

— **A főhercegek nem tartottak értekezletet.** A Magyar Távirati Iroda illetékes helyéről nyert értesülés alapján közli: Több lapnak az a híre, mely szerint a főhercegek szombaton J e n ő főhercegnél Bécsben értekezletet tartottak, hogy a legutóbbi eseményeket megvitassák és ő felségének előterjesztést tegyenek, minden alapot nélkülöző valótlanlag.

— **Szapáry József gróf Debrecenben.** Szapáry József gróf ezredes, a Vilmoshuszárezred volt századosa, József főherceg volt kamarása, tegnap Debrecenbe érkezett s ma főkereste Márk Endre udvari tanácsos polgármestert, tisztelgett nála s egyben bejelentette, hogy a 16. huszárezred özvegyei és árvái alapja javára a színházban jótékony célú diszeloádást fognak tartani.

— **Az egyetem utjai.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter értesítette a városi tanácsot, hogy az egyetemhez vezető és az azt övező utcákat kijelölő és építendő bizottságba a maga részéről Korb Flóris műépítész, Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos, egyetemi tanár, Schwab Gyula miniszteri osztálytanácsos, Pósa Lajos műszaki tanácsost küldte ki. A tanács a város részéről kiküldte a bizottságba Márk Endre udvari tanácsos polgármestert, Magoss György dr. főügyészt, Tóth Emil dr. tanácsnokot és Aczél Géza főmérnököt, aki a bizottság elnöke is lesz.

— **Értesítés.** Értesítjük a III. választókerület polgárait, hogy a dr. Nyiri Ernő képviselő jelölt központi pártirodája a „Dréher”-szállodában a mai napon megnyit. A dr. Nyiri Ernő-párt vezetője.

— **A Csokonai-kör felolvasó ülése.** A Csokonai-kör vasárnap délelőtt felolvasó ülést tartott, amelynek fénypontja Csáthó Kálmánnak, a Petőfi-társaság tagjának felolvasása volt. A kitűnő író „Hófúvás” című novelláját olvasta fel. Az elbeszélés végigvonuló egészséges humor, a szellemes ötletek, az elmesé fordulatok szakadatlan derült hangulatban tartották a közönséget, mely gyakran jóízű nevetéssé, hangos kacagássá fokozódott. Mindenki érezte, hogy itt egy istenáldotta gazdag írói tehetséggel áll szemben, akinek már eddig is nem kevés kedves órá köszönhetünk, de aki a szellemi élvezetnek még végtelen gazdag forrásával biztat bennünket. Csáthó Kálmán iránt alig győzte a közönség kifejezni rendkívüli tetszését. Hála elismerését; az ülés után valóban elhalmozták üdvözléssel, egyszersmind a fiatal leányok megostromolták — autogrammért. Nagy élvezetet szerzett a közönségnek R. Kiss István dr. egyetemi tanár, aki Zrínyi Miklósról, a költőről, hadvezérről és államférfiről tartott gondolatokban gazdag, formailag szépen kidolgozott emlékbeszédet.

Gál Zoltán Vergiliusnak két eklogáját olvasta fel az eredeti vers formáiban, de azért könnyed, gördülékeny, magyaros nyelven. A hallgatóknak kellemes meglepetést hozott Vályi Nagy Géza honvéd főhadnagy. Érzelmes, hangulatos lírai költeményeket és életképeket olvasott föl, amelyek a háboru földjéből nőttek ugyan ki, de inkább hasonlítanak a fehér, mint a lánglilomokhoz. A költeményeket nagyon szívesen fogadták.

— **Köszönetnyilvánítás.** Azon széleskörű és meghatározó bensőségű részvételért, mely felejtetetlen emlékü íó Endre fiunk, illetve testvérünk hazai földbe eltemetésekor jó ismerőseink és barátaink részéről megnyilvánult, bánatos lelkünk hálás köszönetét nyilvánítunk. Debrecen, 1918. április hó 21. — Dr. Nagy Lajos és családja.

— **A városi tisztviselők háborus segélye.** Vargha Elemér dr. tb. főjegyző ma bejelentette a tanácsnak, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a közigyelés ama határozatát, hogy a háborus segély a személyi és szolgálati pótlékok után is folyósítandó.

— **Gazdák figyelmébe.** Felhívtnak a 150 kat, vagy 200 magyar holdnál kisebb földbirtokkal vagy bérlettel bíró gazdák, akik a cséplést szénfűtéssel végeztetik, hogy a cséplő-szénhez való igényüket a köz-ellátási hivatalnál (Ferenc József-ut 9.) legkésőbb április 28-ig, naponként délelőtt 11—12 óra közt, annival is inkább jelentsék be, mert későbbi jelentkezések figyelembe nem vehetők. A polgármester helyett: dr. V á s á r y István tanácsnok.

— **Tisztviselők mozgalma.** A Szegedi Tisztviselői Otthon mozgalmat indított a köztisztviselők, alkalmazottak és szolgák helyzetének javítása érdekében és ez ügyben küldöttség menesztését javasolta a kormányhoz, esetleg ő felségéhez. Debrecen város tanácsa ma foglalkozott ez ügyvel s kimondta, hogy mindenben hozzájárul a mozgalomhoz és csatlakozik ahhoz.

— **A só maximális árának újabb megállapítása.** Márk Endre udvari tanácsos polgármester a só maximális árait április hó 23-tól kezdődőleg különként két fillérrel magasabb összegben állapította meg. A jelzett időtől kezdődőleg ehhez képest a sóra a következő maximális árak lépnek érvénybe: Kőso a raktárban, zsák nélkül, 50 kilón felüli eladásnál mázsánként 29 korona. Darált asztali só a raktárban, zsák nélkül, 50 kilón felüli eladásnál mázsánként 31,30 korona. Kőso kicsinyben, a fogvasztók részére 34 korona. Darált asztali só kicsinyben a fogvasztók részére — 38 korona.

CSAK RÁDIUM SÓBORSZESZT használjunk test- és egészség-ápolásra.

Nagy üveg ára	K 12.—
Közép üveg ára	K 6.30
Kis üveg ára	K 2.20

Gyártja: A Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársasága
:: Nagykanizsán. ::

VISZKETECSÉGET, SÓMÓRT, RÜHT
a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti, törvényesen védett „SKABOFORM-BARNA ZSIR”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Fleisch-féle kérjünk. Próbategy K 2.30, nagy tegy K 4.—, családi tegy K 11.—. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direct a készítőnél rendelhető: **Dr. Fleisch E.** „Korona” gyógyszár. Győr.
Vételnél a „SKABOFORM” vadjezre ügyeljünk.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása minden szó 20 fillér. Vastagabb betűből szedett szavak 40 fillér. Legkisebb apró hirdetés 2 korona.

Aranyat-ezüstöt,
brilliantokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek. Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Csúterka
elárusítók figyelmébe! Állandó nagy raktárt tartok kávé- és tejszék, valamint savanyú karamellákban — Lindenfeld J. Jenő, fűszernagykereskedő.

Új falbrúgó esempe nagyobb mennyiségben eladó Bácsy-utca 7. sz. építési telepen, a tanítói árház mellett.

VESZEK
sárga és fehér viaszt, minőt és arajánlatot kér
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész, Aranygyászaru gyógyszerháza. (Színház mellett.)

Eladó
a Varga-utca 30. sz. sarokház. Értekezhetni Péterfia-utca 16. sz. a.

Eladó
különböleg gazdasági gépek, vetőgépek, használt kisebb pálinkás hordók, szép fali képek, egy fürdőközd, üvegek Miklósi-utca 22. sz., az üzletben.

Eladó föld.
Az Ondódon 3 hold 1000 □ öl föld eladó. Értekezhetni Péterfia-utca 16. sz. alatt.

Eladó
Sámsoni-ut mentén Gerébitelepen, a vámház mellett, Kondor-utca 3. sz. ház, mely magában foglal 2 szoba, 2 konyha, kamra, pince és egyéb mellékhelyiségekkel ellátott lakást, 16- és tehénistállót, sertés és aprómarha ólakat, görét stb. Az egész telek drót kerítéssel van körükerítve, 2 hold szőlő, veteményes és gyümölcsös kerttel ellátva. A szőlő teljes termésben van. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankja r.t.-nál, Kossuth-u. 17.

Irógép
legjobban javít Keszler, első debreceni műszerész Széchenyi-u. 1.

Nagy megfakarítás, ha „Tekla” 15rv. védett **ruhafestéket** használ, valódi enlínfesték, kipróbált, használati utasítással, mely minden csomagon rajta van. mindenki odahaza bármilyen színre ruhát blúz, kendőt, herisvát, selmet, vásznat és akármilyen kelmét festhet. — Egyszeri próbánál mindenki meggyőződhet. Helybeli tfraktár **Fleischer Mór** nagykereskedőnél **Hatvan-utca 15.**

Akinek
törött aranya, ezüste, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Eladó
ócska fa és vasajtók, — ablakok, vasrácsok, zsálok, compet szivattyúk, csatorna csövek és rácsok, fa és kölépesők, lapos és kupás cserepek és különféle ócska építési anyagok. Megtekinthetők Bácsy-utca 7. sz. építési telepen, a tanítói árház mellett.

Eladó kukoricagóré
38 m. hosszú. Megtekinthető Bácsy-u. 7. sz.

Szakmányos
szőlőművelést keresünk 5 hold szőlő évi munkájához. Jelentkezhetni a Gazdák Bankjánál Kossuth-u. 17.

Eladó szőlő és gyümölcsös.
Széchenyi-kert, István ut 26—28. sz. 3400 □-ól, 120 méter utcai fronttal, a tisztviselő-telep szomszédságában, a villamos állomáshoz pár percrenyire, a legnemesebb gyümölcsfákkal beültetve jutányos áron eladó. Felvilágosítást nyújt László Imre városi nyomda.

JÁNOSI ZOLTÁN
ABSOLON
című 5 felvonásos, bibliai tárgyú történeti tragédiája
Ára finom fehér papíron K 6.—
„ finom velin papíron K 8.—
kötve mindegyik 4 koronával drágább
kiadóhivatalunkban kapható.